

Brasems IN PAAITIJD

Schuwe vissen die tot leven komen tijdens de paaitijd: dat zou zo maar eens over de brasem (*Abramis brama*) kunnen gaan!

Het is een prachtige zonnige dag en dus besluit ik een kijkje te nemen in een zoetwaterplas dichtbij huis in de omgeving van Hoofddorp. Heerlijk scharrelen aan de kant tussen het riet met de kans op ontmoetingen met karpers en snoeken of... met niks. Het is immers geen dierentuin, maar dat maakt de uitdaging alleen maar groter, althans voor mij!

EENDENPOTEN

Al turend in het riet schiet een aantal karpers mij voorbij. Camera gereed, rustig ademen en minimaal bewegen, maar helaas buigen ze toch net te ver voor me af om er een foto van te kunnen maken. Prachtige vissen. Heel jammer, maar niet getreurd. Ook dat hoort erbij en dus zwem ik verder tussen het riet, waar eendenpoten mij verrassen. Het is steeds hetzelfde liedje: heel rustig breng ik de camera in de aanslag en op het moment suprême, zoef weg zijn ze, een jet straal achterlatend. Of zou het deze keer anders zijn? Ik kijk terug op mijn display en nee hoor, het enige dat de foto laat zien is een waterstraal, helaas niet de oranje pootjes. Na een kwart van de plas rondgezwommen te hebben, zie ik ineens een school brasems naderen, weliswaar buiten foto-afstand maar toch. Ik besluit in het riet te kijken en vindt daar de heren brasems, ruziënd om hun territorium. Het gaat er heftig aan toe! Maar als er mannetjes zijn, dan moeten er natuurlijk ook vrouwtjes zijn. Opmerkelijk is dat de vrouwtjes sterk in de minderheid zijn. Ze hebben dus keuze genoeg om een mannetje uit te zoeken dat in de smaak valt.

PAAIUTSLAG

Dit moet de paaitijd zijn, want zoveel brasems kom je normaal niet tegen onder water. Ik kijk eens goed naar de mannetjes en zie inderdaad dat ze paaiuitslag hebben, de zogenaamde harde wratjes op het lichaam. Bij het vrouwtje ontbreken deze pukkels, bij haar laat een dik buikje zien dat ze er klaar voor is. Het fotograferen van de mannetjes was al een zware beproeving, maar de vrouwtjes laten het helemaal afweten. Ik ben de duik begonnen met de 8mm Fisheye, maar de afstand tot de brasems is te groot waardoor de vissen als stipjes op het display verschijnen. Wat te doen? Zal ik terugzwemmen en bij de auto een andere lens erop monteren of morgen terugkomen in de hoop dat ze er nog zitten? Aangezien het al later op de dag is en het qua lichtopbrengst niet ideaal meer is, besluit ik tot het laatste. Ik heb maximaal van deze duik genoten en het gedrag van de brasems kunnen observeren.

Mannetje met bek open in het riet.

KABAAL EN STOF

Thuis aangekomen sla ik aan het googlen en pluis boekjes uit om zoveel mogelijk informatie te verkrijgen over het paaigedrag van de braseem. De volgende dag vertrek ik met mijn vislens op de camera en een grote portie gezonde spanning naar de waterplas. Ik slaak een zucht van verlichting: ze zijn er nog, de watervrienden! Langs de waterkant onderzoek ik waar ik het spektakel het beste kan volgen, kleed me om en neem vervolgens mijn plekje tussen het riet in. Nu maar wachten tot ze dichtbij genoeg komen voor het maken van de geplande foto's. Verplaatsen is geen optie want de brasems maken al genoeg kabaal en stof en dan hoeft

dat van mij er niet meer bij. Ze zijn razendsnel. En als ik ze dan eindelijk dicht voor de lens heb, draaien ze nog net even hun staart weg naar de buitenkant. Maar oké, je kunt niet alles krijgen wat je wilt. Door heel lang rustig te blijven liggen en mijn adem in te houden, zo goed als mogelijk is, lukt het mij eindelijk een mannetje van dichtbij te fotograferen. En jawel, hij schijnt mij nog leuk te vinden ook. Hij komt diverse keren in vliegende vaart voor mij langs om zich te showen. Wat een geluk heb ik! Nu heb ik het mannetje gefotografeerd, maar nog geen vrouwtje. Zij blijven aan de buitenkant van het riet zwemmen. Uiteindelijk lukt het me toch een foto van haar te maken, maar daarvoor was het wel nodig de duikfles

Vrouwtjes zijn nog schuwer dan mannetjes.

Groepje braseem in de paaitijd.

OVER DE AUTEUR

Janny Bosman is sinds 1995 gepassioneerd duiker en gaat het liefst in Zeeland onder water, of in een van de vele zoetwaterplassen. Ze fotografeert met een Olympus E620 spiegelreflex camera. www.jannybosman.nl

enkele keren te verwisselen. Toch ontbreekt er nog een foto, vannacht droomde ik immers van een school brasems. Het wordt geen grote school brasems, maar een klein schooltje. Eens moet je ook tevreden zijn, nietwaar.

EITJES

Na twee dagen paaïen is de rust wedergekeerd en hebben de brasems de ondiepe paaïplekken weer verlaten. Ze zijn teruggekeerd naar dieper water, buiten mijn gezichtsveld, waar ze rustig bij kunnen komen van hun super snelle voorplanting. Want dat was het! Bij navraag blijkt dat brasems gaan paaïen bij een watertemperatuur vanaf veertien graden Celsius. Ze trekken dan massaal naar het ondiepe toe waar de eitjes worden afgezet aan waterplanten of riet. Je ziet het water aan de kant dan helemaal bewegen, zo gaat het tekeer. Dit gebeurt bij warm en rustig voorjaarsweer, zoals het nu was. Ondanks al mijn speuren in het riet, vind ik helaas geen eitjes. Oh, wat had ik die graag gezien en gefotografeerd, nu moet ik een heel jaar wachten voor dit vervolg. Desalniettemin heb ik een geweldige duikbeleving gehad!